

**სამეცნიერო-ორგანიზაციული საქმიანობის ამსახველი
წლიური ანგარიში
(1.01.2012-31.12.2012)**

საკონტაქტო ინფორმაცია:

ორგანიზაცია: თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტი
მისამართი: ქიქოძის ქ. № 14

ტელეფონი: 2 99 68 53; მობ. 5 51 10 07 05

ელ-ფოსტა: economics_institute@yahoo.com, ramazabesadze@yahoo.com

მეცნიერების დარგი: სოციალური მეცნიერებები

სამეცნიერო მიმართულება: ეკონომიკა

პრობლემა I

პელეგის სათაური: პოსტკომუნისტური ქვეყნების ეკონომიკის ფუნქციონირებაზე
გლობალიზაციის გავლენის თეორიული პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე

შემსრულებელი: ეკონომიკური თეორიის განყოფილება

ხელმძღვანელი: პროფესორი ალფრედ კურატაშვილი

კალეგაში ჩართული პერსონალი: საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული ოკადე-
მიის წევრ-კოპესპონდენტი, ემდ, პროფ. ვლ. პაპავა, ემდ, პროფ. ა. კურატაშვილი,
ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელია, აკად. დოქტორები: რ. ჯავახიშვილი, ნ. დავლაშერიძე.

კალეგის აქტუალობა: ეკონომიკისა და პოლიტიკის ურთიერთკავშირის თეორიული
პრობლემების კვლევას პრინციპული მნიშვნელობა აქვს საზოგადოების, სახელმწი-
ფოსა და მთლიანად კაცობრიობის განვითარებისათვის. აღნიშნული პრობლემების
კვლევის მნიშვნელობა კიდევ უფრო იზრდება გლობალიზაციის პირობებში, რითაც
განპირობებულია საკვლევი თემის განსაკუთრებული აქტუალობა.

გლობალიზაცია თანამედროვე მსოფლიოს განვითარების ერთ-ერთ ძირითად
თავისებურებას წარმოადგენს, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს ეროვნული სა-
ხელმწიფოებისა და მსოფლიოს ეკონომიკური და პოლიტიკური ცხოვრების განვი-
თარებაზე. თანამედროვე მსოფლიო მეურნეობა არის ერთიანი გლობალური ეკონო-
მიკური ორგანიზმი, მუდმივ მოძრაობაში, განვითარებასა და ჭიდრო ურთიერთკავ-
შირში მყოფ ეროვნულ ეკონომიკათა ერთობლიობა, რომელიც ექვემდებარება სა-
ბაზრო ეკონომიკის ობიექტური კანონების მოქმედებასა და მთლიანობაში ქმნის ერ-
თიან მსოფლიო ეკონომიკურ სისტემას. წარსულში ერთიან სოციალისტურ ბანაკში
შემავალი ქვეყნები გლობალიზაციის გავლენას ნაკლებად განიცდიდნენ. ამ ბანაკის
დაშლის შემდეგ კი, ბუნებრივია, აღნიშნულმა გავლენამ იმატა, რამაც დღის წეს-
რიგში მრავალი ახალი პრობლემა დააყენა. პოსტკომუნისტური ქვეყნების განვითა-
რების თანამედროვე ტენდენციები გვიჩვენებს, რომ გლობალიზაცია ეროვნულ-
ისტორიული ტრადიციების, კერძოდ, ეროვნულ ეკონომიკებზე გარკვეული ზეწო-
ლით „საკუთარი ხელწერის“ დამკვიდრებას იწვევს, რასაც მტკიცნეულად განიც-
დიან ახალი სუვერენული სახელმწიფოები. ყოველივე ეს დღის წესრიგში აყენებს
გლობალიზაციის პროცესისადმი ფრთხილ მიღებობას, ამასთან პოსტკომუნისტურ-
მა ქვეყნებმა განვითარების საკუთარ გზაზე მაქსიმალურად უნდა აითვისონ მსოფ-
ლიო ცივილიზაციის მიღწევები. ყოველივე ეს აქტუალურს ხდის გლობალიზაციის
გავლენას პოსტკომუნისტური ქვეყნების სოციალურ-ეკონომიკურ განვითარებაზე.

კვლევის მიზანი: სამეცნიერო ნაშრომის მიზანია, გლობალიზაციის პირობებში პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში ეკონომიკისა და პოლიტიკის ოპტიმალური შეხამების მეცნიერული საფუძვლების სრულყოფა; თანამედროვე მსოფლიოს გლობალური პროცესების ფონზე პოსტკომუნისტური ქვეყნების დაჩქარებული სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების ოპტიმალური გზების ძიება; თანამედროვე ეკონომიკური გლობალიზაციის ძირითადი ტენდენციებისა და თავისებურებების დადგენა, გლობალურ სივრცეში საქართველოს საგარეო საგაჭრო ურთიერთობების სრულყოფის ძირითადი მიმართულებების განსაზღვრა; ეროვნულ ეკონომიკებზე გლობალიზაციის გავლენის როგორც უარყოფითი, ისე დადებითი მხარეების წარმოჩენა ნობელის დაურეატების ნაშრომებზე დაყრდნობით.

კვლევის შედეგები: კვლევის შედეგებიდან შეიძლება გამოიყოს შემდეგი:

1. შემუშავებულია ეკონომიკის ფუნქციონირებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული მიდგომები. დადგენილია, რომ გლობალიზაციის გავლენით განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს ეკონომიკისა და პოლიტიკის ურთიერთკავშირის თეორიული პრობლემები, რომ გლობალიზაციის პირობების გათვალისწინებით განსაკუთრებული როლი უნდა მიეკუთვნოს პოლიტიკური მენეჯმენტის სრულყოფას, როგორც ეკონომიკის განვითარებისა და ხალხის კეთილდღეობის უზრუნველყოფის აუცილებელ პირობას. ამასთან, ეკონომიკისა და უკელა სხვა სფეროს ეფექტიანი მართვისათვის, პოლიტიკური მენეჯმენტი უნდა ეფუძნებოდეს შესაბამის მეცნიერულ-თეორიულ იდეებს, რომლებსაც შეუძლიათ უჩვენონ გზა პრაქტიკას.

2. გამოკვლეულია გლობალიზაციის პირობებში პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში საბაზრო ეკონომიკის ჩამოყალიბების პროცესები. გამოვლენილია, რომ წარმოების ფაქტორების დიდი ნაწილი კვლავწარმოების პროცესში რეალურად არ მონაწილეობენ. ამასთან, გლობალიზაციის პირობებში მეწარმეობრივი უნარი, როგორც წარმოების მნიშვნელოვანი ფაქტორი, შეზღუდულია და არახელსაყრელი ბიზნეს-გარემოს გამო თვითგანვითარების პოტენციურ შესაძლებლობები გამოუყენებელი რჩება. გარდა ამისა, ეკონომიკის სახელმწიფოებრივი რეგულირება, რომელიც განვითარების ერთ-ერთი მძლავრი ფაქტორია, გლობალიზაციის მოთხოვნებს ჩამორჩება და სხვ.

3. გამოკვლეულია ეკონომიკის გლობალიზაციის ისტორიული წანამდგვრები, დადგენილია მისი განვითარების ძირითადი ტენდენციები და თავისებურებები, გაანალიზებულია გლობალიზაციის მოდელები და მთავარი სუბიექტები. ნაშრომში დეტალურადაა გამოკვლეული საქართველოს საგარეო ვაჭრობის განვითარების ძირითადი მაჩვენებლები, საქონელბრუნვის დინამიკა, ექსპორტ-იმპორტის თანაფარდობა, სასაქონლო სტრუქტურა, ქვეყნების მიხედვით მისი გეოგრაფია, დადგენილია ქვეყნის საგარეო ვაჭრობაში მიმდინარე ცვლილებები და ტენდენციები. კვლევის შედეგად ნაშრომში გამოვლენილია საქართველოს საგარეო ვაჭრობის უარყოფითი სალდოს განმსაზღვრელი მიზეზები, დადგენილია ქვეყნის საგარეო ვალის მაჩვენებლის ზრდასთან მისი უშუალო კავშირი. ჩატარებული სათანადო კვლევის საფუძველზე შემუშავებულია ქვეყნის იმპორტშემცვლელი და ექსპორტის მასტიმულირებელი პოლიტიკის ფორმირებისა და უარყოფითი საგაჭრო სალდოს აღმოფხვრის დონისძიებები, განსაზღვრულია საქართველოს საექსპორტო პოტენციალის ზრდისა და გლობალიზაციის პირობებში ექსპორტის დიფერსიფიკაციის ძირითადი მიმართულებები.

4. კრიტიკულადაა გაანალიზებული ეროვნულ ეკონომიკებზე გლობალიზაციის პროცესების გავლენის თეორიული შეხედულებები, რომელიც მოცემულია ეკონომიკის დარგში ნობელის ლაურეატების ნაშრომებში.

პრობლემა 2

კვლევის სათაური: ქვეყნის მაკროეკონომიკურ განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებები თანამედროვე ეტაპზე

შემსრულებელი: მაკროეკონომის განვითარება

ხელმძღვანელი: აკად. დოქტორი ნანული არევაძე

კვლევაში ჩართული პერსონალი: ქად., პროფ. რამაზ აბესაძე, აკად. დოქტორი ნანული არევაძე, აკად. დოქტორი ნანა ბიბილაშვილი, მეცნიერთანამშრომლები ციცინო თეორაული და გიორგი უუფარაძე.

კვლევის აქტუალობა: თანამედროვე ეტაპზე სულ უფრო და უფრო დრმავდება გლობალიზაციის პროცესი, რაც უდიდეს გავლენას ახდენს ნებისმიერი ქვეყნის (მათ შორის, პოსტკომუნისტური ქვეყნების) ეკონომიკის ფუნქციონირებაზე, მათ განვითარებაზე. იგი უშუალოდ ზემოქმედებს ეკონომიკური სისტემის ყველა ელემენტზე (საკუთრების ფორმებზე, ტექნოლოგიურ წყობაზე, ინსტიტუციებზე, ინფორმაციაზე), მასში მიმდინარე მაკრო და მიკროეკონომიკურ პროცესებზე (ინფლაციაზე, უმუშევრობაზე, ინვესტიციებზე, ექსპორტ-იმპორტზე, ბიზნესგარემოზე და ა.შ.), სახელმწიფო რეგულირების ფორმებსა და მეთოდებზე. ე.ი. იგი ეხება ეროვნული ეკონომიკის ყველა არსებით მხარეს. ამდენად, გათვალისწინებული პრობლემის დამუშავება მეტად აქტუალური და საჭირო.

კვლევის მიზანი: მაკროეკონომიკურ გარემოსა და მაჩვენებლებზე გლობალიზაციის გავლენის დადებით და უარყოფით მხარეთა გამოვლენა და შესაბამის ღონისძიებათა სისტემის დასახვა (საქართველოს მაგალითზე). ეროვნულ ეკონომიკაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებების გამოვლენა; მაკროეკონომიკური მაჩვენებლების დინამიკაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებების დადგენა; უმუშევრობასა და ინფლაციაზე გლობალიზაციის ზეგავლენის დადებით და უარყოფით მხარეთა განსაზღვრა.

კვლევის შედეგები:

- დადგენილია პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე გლობალიზაციის გავლენის ძირითადი თავისებურებები.

დადგენილია ეროვნულ ეკონომიკებზე გლობალიზაციის გავლენის დადებითი და უარყოფითი მხარეები; გამოვლენილია ეროვნულ ეკონომიკებზე გლობალიზაციის გავლენის ძირითადი ნიშნები; შემთავაზებულია „წინადადება იმის შესახებ, რომ ამჟამად გლობალიზაციის პროცესებში ჩართულობის შესაფასებლად გამოყენებული „ქვეყნების გლობალიზაციის მაჩვენებლები“ წარმოდგენას იძლევა ცალკეული ქვეყნის ინტეგრაციაზე მსოფლიო პროცესებში და არა მსოფლიოს გლობალიზაციის ხარისხზე. ამიტომ, უმჯობესია ამ მაჩვენებლებს “ქვეყნის მსოფლიო ეკონომიკაში ინტეგრაციის ინდექსი” ერქვას, ხოლო მსოფლიოს გლობალიზაციის ღონის დასახასიათებლად შემოდებულ იქნეს მსოფლიო გლობალიზაციის ინდექსი. იგი, უპირველეს ყოვლისა, უნდა მოიცავდეს ისეთ მაჩვენებლებს, როგორიცაა: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები, ტრანსეროვნული კორპორაციების საქმიანობა, საერთაშორისო ვაჭრობის მოცულობა, დანახარჯები სამეცნიერო-ტექნოლოგიურ პროექტებზე, მსოფლიოში შემოსავლების უთანაბრობის (ქვეყნებს შორის), სირარიბის, სამხედრო ხარჯების, სამხედრო კონფლიქტების, მიზნობრივი (სავალუტო, საკრედიტო და სხვა) საერთაშორისო მარეგულირებელი ორგანოების ფუნქციონირების, საერთაშორისო ორგანოებში ცალკეული ქვეყნების მონაწილეობის თანაბრობის მაჩვენებ-

ლებს; გამოთქმულია მოსაზრებები გლობალიზაციის პროცესის პერსპექტივების შესახებ.

2. გამოგლენილია უმუშევრობასა და ინფლაციაზე გლობალიზაციის გაგლენის თავისებურებები განვითარებულ, განვითარებად და პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში და განსაზღვრულია შესაბამისი მიმართულებები და გზები.

პრობლემა 3

კვლევის სათაური: ეროვნული ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის დინამიკაზე გლობალიზაციის ფაქტორების გავლენა

შემსრულებელი: სექტორული და რეგიონული ეკონომიკის განყოფილება
ხელმძღვანელი: სექტორული და რეგიონული ეკონომიკის განყოფილების გამგე, ემდ ვ. ბურდული

კვლევაში ჩართული პერსონალი: ემდ ვ. ბურდული, აკად. დოქტორი ქ. ქველაძე, აკად. დოქტორი გ. ბრეგვაძე.

კვლევის აქტუალობა: საქართველოს წინაშე მწვავედ დგას ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის რაციონალიზაციის პრობლემა როგორც ახალი, ისე მოდერნიზებული ტრადიციული ტექნოლოგიების საფუძველზე. დარგობრივი სტრუქტურის დინამიკა არ შეესაბამება თანამედროვე სტანდარტებს. ვერ მოხერხდება ექსპორტიმპორტის მოცულობათა დამაკმაყოფილებელი პარამეტრების მიღწვა, ახალი დარგების სათანადო განვითარება, ახალი ტექნოლოგიების ბაზაზე ტრადიციული დარგების რეანიმაცია, სოფლის მეურნეობის გამოუყენებელი პოტენციალის ამოქმედება, მცირე და საშუალო ბიზნესის სათანადოდ განვითარება და სხვა. ამიტომ, მეტად აქტუალურია ამ მიმართებაში მსოფლიო გამოცდილების შესწავლა და შესაბამისი წინადადებებისა და რეკომენდაციების შემუშავება ქვეყანაში რაციონალური დარგობრივი სტრუქტურის ჩამოყალიბებისათვის საჭირო პოლიტიკის შემუშავების მიზნით.

კვლევის მიზანი: მსოფლიოში ტექნოლოგიების დაჩარებული განვითარების, გლობალიზაციის პროცესების ზემოქმედებისა და ნეოლიბერალური მარეგულირებელი ეკონომიკური მექანიზმის მოქმედების პირობებში, ცალკეული ქვეყნის ეკონომიკის დარგობრივი სტრუქტურის განვითარების კანონზომიერებების შესწავლა და შესაბამისი მარეგულირებელი მექანიზმის სრულყოფის ტენდენციების განსაზღვრა.

მიღებული შედეგები: დადგენილია ტექნოლოგიების დაჩარებული განვითარების, გლობალიზაციის პროცესის ზეგავლენისა და ნეოლიბერალური მარეგულირებელი ეკონომიკური მექანიზმის მოქმედების პირობებში, პოსტკომუნისტური ქვეყნების ეკონომიკის დარგობრივ-სტრუქტურული განვითარების კანონზომიერებანი, განსაზღვრულია შესაბამისი მარეგულირებელი მექანიზმის სრულყოფის ტენდენციები; გამოვლენილია საქართველოში ცალკეული დარგის (ტურიზმი, მშენებლობა და ა. შ.) სტრუქტურული განვითარების კანონზომიერებები და განსაზღვრულია პროგრესული სტრუქტურის ჩამოყალიბების მიმართულებები და გზები; სისტემატიზებულია დარგობრივი და ტექნოლოგიური სტრუქტურების თანამედროვე ინტერპრეტაციები და განსაზღვრულია მათი მნიშვნელობა სახელმწიფო რეგულირების და ბიზნესგადაწყვეტილებების მიღების დროს; სისტემატიზებულია დარგობრივი სტრუქტურისა და ცალკეული დარგების ეფექტიანობის შეფასების კრიტერიუმები, რომლებიც საჭიროა ბიზნეს-წრეებისა და სახელმწიფო მარეგულირებელი ორგამოების მიერ ეფექტიანი ინვესტიციურ-სტრუქტურული გადაწყვეტილებების მიღებისათვის;

დადგენილია თანამედროვე პირობებში სამეურნეო დარგებში ტექნოლოგიების დიფუზიის კანონზომიერებანი; გამოვლენილია გლობალიზაციის პროცესების (ფაქტორების) ზემოქმედების ფორმები დარგობრივი, ტექნოლოგიური და ბიზნესსტრუქტურების ფორმირებასა და განვითარებაზე; დადგენილია დარგობრივი სტრუქტურის განვითარების რეგულირების ნეოლიბერალური ეკონომიკური მექანიზმის სრულყოფის ზოგადი ტენდენციები.

პრობლემა 4

კვლევის სათაური: ქვეყანაში ბიზნესის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებათა დადგენა

შემსრულებელი: ბიზნესის პრობლემათა კვლევის განყოფილება

ხელმძღვანელი: ბიზნესის პრობლემათა კვლევის განყოფილების გამგე, ემდ, პროფ. გ. ბერულავა

კვლევაში ჩართული პერსონალი: ემდ, პროფ. გ. ბერულავა, აკადემიური დოქტორი ქ. კაკულია, აკადემიური დოქტორი მ. ცუცქირიძე

ქვეთემები:

კვლევის აქტუალობა: განვითარებადი და გარდამავალი ეკონომიკის ქვეყნებისათვის კონკურენტუნარიანობის სრულყოფა მნიშვნელოვან ამოცანას წარმოადგენს. გლობალიზაცია უშუალო გავლენას ახდენს როგორც ქვეყნის მთელი ეკონომიკის, ასევე ინდივიდუალური ფირმების კონკურენტუნარიანობაზე. ამ კონტექსტში, განსაკუთრებულ ინტერესს იძენს გლობალიზაციის გავლენა ქვეყნის ბიზნესგარემოს სრულყოფაზე, მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებასა და ბიზნესის დივერსიფიკაციაზე. ამიტომ მოცემული პრობლემა განსაკუთრებულ აქტუალობას იძენს პოსტკომუნისტური ქვეყნების ეკონომიკებისათვის, კერძოდ, საქართველოს ეკონომიკისათვის.

კვლევის მიზანი: ბიზნესის განვითარების თავისებურებების გამოვლენა და განვითარების პერსპექტივების დასახვა გლობალიზაციის პირობრებში; მცირე და საშუალო ბიზნესის არსებული მდგომარეობის და მასზე გლობალიზაციის პროცესის გავლენის დადგენაა; ბიზნესის დივერსიფიკაციაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებების გამოვლენა.

მიღებული შედეგები:

1. გამოვლინდა ბიზნესგარემოს სრულყოფასა და გლობალიზაციის პროცესებს შორის არსებული კავშირები.

2. შემუშავებულია გლობალიზაციის პირობებში ბიზნესგარემოს გაუმჯობესების რეკომენდაციები.

3. შემოთავაზებულია გლობალიზაციის პირობებში მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებისათვის აუცილებელი დონისძიებები.

4. დასაბუთებულია, რომ: კონკურენტუნარიანი ეკონომიკის შექმნისათვის გლობალიზაციის პირობებში, ბიზნესგარემოს რეფორმირებისას, საქართველოს ხელისუფლებამ უარი უნდა თქვას “ლაისესეზ-ფაირე” პრინციპზე და განახორციელოს აქტიური სამეწარმეო პოლიტიკა, რომელიც ორიენტირებული უნდა იყოს საწარმოო სტრუქტურების დინამიურად გარდაქმნაზე; საქართველოს სახელმწიფოს ეკონომიკური პოლიტიკის ერთ-ერთ მნიშვნელოვან მიმართულებად უნდა იქნას აღიარებული მცირე და საშუალო მეწარმეობის (ბიზნესის) კონკურენტუნარიანობის, ექსპორტუნარიანობის, ინოვაციურობის მაღალტექნოლოგიურობის უზრუნველყოფა;

გლობალიზაცია გავლენას ახდენს დივერსიფიკაციის შედეგებზე, რითაც მცირდება საბაზრო რისკი და ძლიერდება ფირმათა კონკურენტუნარიანობის ამაღლებისაკენ მიმართული ბიზნესსტრატეგია.

პრობლემა 5

კვლევის სათაური: საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების სრულყოფაზე გლობალიზაციის გავლენის პრობლემები

შემსრულებელი: ინოვაციებისა და საერთაშორისო კონკურენციის განყოფილება.
ხელმძღვანელი: ინოვაციებისა და საერთაშორისო კონკურენციის განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი იზა ნათელაური.

კვლევაში ჩართული პერსონალი: ემდ, პროფ. როლანდ სარჩიმელია, აკად. დოქტორი იზა ნათელაური, აკად. დოქტორი ნუნუ ქისტაური, მაგისტრი თამარ თაფლაძე.

კვლევის აქტუალობა: დია ეკონომიკურ სისტემებზე გადასვლასთან დაკავშირებით საგარეო ეკონომიკურმა კავშირებმა ეროვნული სახელმწიფოებისთვის განსაკუთრებული მნიშვნელობა შეიძინა. პარტნიორთა წრე გახდა მაქსიმალურად დივერსიფიცირებული, საერთაშორისო ეკონომიკური ურთიერთობების ფორმები მრავალფეროვანი, ქვეყნებს შორის მოძრავი მატერიალური, ფინანსური და შრომითი ნაკადები მასშტაბური და მრავალმხრივი.

საგარეო ეკონომიკურ მახასიათებლებს – ექსპორტსა და იმპორტს, მიმდინარე ტრანსფერებს, კაპიტალურ ტრანსფერებს, პირდაპირ და პორტფელის ინვესტიციებს, საგარეო ვალს და ა.შ., რაოდენობრივად და თვისობრივად ახალი აქტუალობა შესძინა რეგიონალიზაციისა და გლობალიზაციის თანამედროვე პროცესებმა. ყოველივე ეს განსაზღვრავს ნაშრომის აქტუალობას.

კვლევის მიზანი: ეროვნული სახელმწიფოების საგარეო ეკონომიკური კავშირებისა და გლობალიზაციის პროცესის ურთიერთზემოქმედების გამოკვლევა (საქართველოს შემთხვევა); კონკრეტული ქვეყნის საგადამხდელო ბალანსზე (საქართველოს მაგალითი) გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებების ანალიზი; საგარეო ვალთან დაკავშირებული რისკების თპტიმიზაციის ამოცანის დასმა, რისკის მინიმიზაციის ეკონომიკურ-მათემატიკური მოდელის აგება და ანალიზი.

მიღებული შედეგები:

1. გამოკვლეულია საერთაშორისო ვაჭრობის მსოფლიო ტენდენციები და საქართველოს საგარეო ვაჭრობის თავისებურებები გლობალიზაციის ფაქტორის გათვალისწინებით.

2. გაანალიზებულია საქართველოს საგარეო ვაჭრობის ტრენდული მოდელები (წრფივი, ლოგარითმული, ექსპონენციალური, ხარისხოვანი, მაჩვენებლიანი).

3. ახლებურადაა გააზრებული საქმიანი თამაშის მოდელზე დამოკიდებული ეკონომიკური რისკის განხოგადობებული შინაარსი.

4. დადგენილია, რომ საგარეო ვაჭრობის ტრენდულ მოდელებს შორის ექსპონენციალური მოდელი საქართველოს საგარეო ვაჭრობის მაჩვენებლების პროექციის საშუალებას იძლევა და მიზანშეწონილია მისი გამოყენება ჩვენი ქვეყნის მსოფლიო ეკონომიკურ სივრცეში ინტეგრაციის პროცესის ანალიზსა და შეფასებაში.

5. დასაბუთებულია, რომ თუ დღემდე საგადამხდელო ბალანსის რეგულირების მაკროეკონომიკური პოლიტიკა უპირატესად სავაჭრო, ფულად-საკრედიტო, საფინანსო-საგადასახადო პოლიტიკის გატარებას გულისხმობდა, თანამედროვე ეტაპზე წინა პლანზე გამოდის საგადამხდელო ბალანსზე სოციალური, ინსტიტუციური, მეც-

ნიერულ-ტექნოლოგიური პოლიტიკის ზემოქმედების გათვალისწინება. ამისათვის მიზანშეწონილია ინკესტიციების უპირატესად სოციალურ და ინოვაციურ სფეროებში განხორციელება. ამასთან, სწორედ განათლების, საგაჭრო ლიბერალიზაციის, ტელეკომუნიკაციების, ქვეყნის ინსტიტუციური განვითარებითა შესაძლებელი საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური ჩამორჩენილობის დაძლევა.

პრობლემა 6

კვლევის სათაური: გლობალიზაციის გავლენა სახელმწიფო სექტორის განვითარებაზე პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში

შემსრულებელი: საჯარო ეკონომიკის განყოფილება

ხელმძღვანელი: საჯარო ეკონომიკის განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი თეა ლაზარაშვილი

კვლევაში ჩართული პერსონალი: აკად. დოქტორი თეა ლაზარაშვილი, აკად. დოქტორი თინათინ ქურდაძე, მეც. თანამშრომელი მედეა მელაშვილი

კვლევის აქტუალობა: გლობალიზაციის პირობებში მნიშვნელოვანი ცვლილებები ხდება საზოგადოებრივი ცხოვრების ნებისმიერ სფეროში. ეს ცვლილებები ასევე შესამჩნევია სახელმწიფო სექტორთან მიმართებაში. ძალზე მნიშვნელოვანია იმის გააზრება, თუ გლობალიზაციის პირობებში რომელ სფეროშია შესაძლებელი და აუცილებელი სახელმწიფო სექტორის არსებობა, რომელიც, ერთი მხრივ, არ დაარღვევს საბაზო მეურნეობის თავისუფლებას და, მეორე მხრივ, შექმნის პირობებს ქვეყნისა და რეგიონების სპეციალიზაციის გაღრმავებისათვის. სულ უფრო და უფრო აშკარა ხდება გლობალიზაციის ზეგავლენის გაძლიერება საწარმოების ფუნქციონირებაზე საერთოდ და, კერძოდ, სახელმწიფო საწარმოებზე. ეს ზეგავლენა განსხვავებულია განვითარებული და განვითარებადი ქვეყნების სახელმწიფო საწარმოებზე და თვისებრივად აისახება მათი კონკურენტუნარიანობის მაჩვენებლებზე. ბუნებრივია, განვითარებადი ქვეყნების სახელმწიფო საწარმოებს უჭირთ გლობალურ გამოწვევებზე ადაპტირება, რაც ზოგჯერ იწვევს მათი საქმიანობის არასტაბილურობას.

კვლევის მიზანი: პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში (კერძოდ საქართველოში) სახელმწიფო სექტორის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებულებების დადგენა და ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობის განსაზღვრა; პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში (კერძოდ საქართველოში) სახელმწიფო სექტორის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული საფუძვლების სრულყოფა; რეგიონისა თუ ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობის განსაზღვრა და ძირითადი პრინციპების გამოვლენა; სახელმწიფო სექტორის მიერ კონკურენტული გარემოს განვითარების მხარდაჭერისათვის საჭირო კონკრეტული ამოცანების გადაჭრა.

მიღებული შედეგები: გამოთქმულია მოსაზრებები პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში (კერძოდ საქართველოში) სახელმწიფო სექტორის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული საფუძვლების სრულყოფის მიმართულებით; გამოვლენილია ქვეყნის კონკურენტული უპირატესობების განსაზღვრის ძირითადი მიღებულები და საერთო პრინციპები, რომლებიც კომპანიების წარმატებას იწვევენ; გამოყოფილია ის ახალი მიმართულებები, რომლებიც წარმოიშვება სახელმწიფო რეგულირების ტრადიციულ მიმართულებებში ახალი ელემენტების შემოტანის კონკურენტული უპირატესობის შექმნის საჭიროებისას; დაკონკრეტულია ის ძირითადი ამოცანები, რომელიც სახელმწიფო სექტორის უნდა გადაწყვიტოს კონკურენტული გარემოს

განვითარების მხარდაჭერისათვის; განვითარებულ ქვეყნებში ფისკალური პოლიტიკის შესწავლის საფუძველზე და საქართველოს სოციალურ-ეკონომიკური განვითარების თავისებურებათა გათვალისწინებით, ჩამოყალიბებულია შეხედულებები, რეკომენდაციები და პრაქტიკული წინადადებები საქართველოში საგადასახადო-საბიუჯეტო სისტემის განვითარებისა და მისი შემდგომი სრულყოფის მიმართულებით, რომლებიც ხელს შეუწყობს მეწარმეობის სტიმულირებასა და საქმიანი აქტიურობის გაძლიერებას.

პრობლემა 7

კვლევის სათაური: გლობალიზაციის გავლენა მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე

შემსრულებელი: მდგრადი ეკონომიკური განვითარების განყოფილება

ხელმძღვანელი: მდგრადი ეკონომიკური განვითარების განყოფილების გამგე, აკად. დოქტორი მამუკა ხუსკივაძე

კვლევაში ჩართული პერსონალი: აკად. დოქტორი მამუკა ხუსკივაძე, პროფ. თინა ჩხეიძე, მეცნიერთანამშრომელი ლია დვალიშვილი, მეცნიერთანამშრომელი ზურაბ ნოზაძე

კვლევის აქტუალობა: პლანეტაზე ეკოლოგიური სიტუაციის საგრძნობი გაუარესების გააზრების შემდეგ კაცობრიობა მივიდა იმ დასკვნამდე, რომ ეკონომიკური ზრდის ტრადიციული მოდელი ვედარ უზრუნველყოფდა საზოგადოების მზარდი მოთხოვნილებების დაკმაყოფილებას ჯანსაღი ეკოლოგიური გარემოს შენარჩუნების პირობებში. შედეგად, შეიქმნა ალტერნატიული განვითარების მოდელი მდგრადი ეკონომიკური განვითარების კონცეფციის სახით. ამ მოდელმა ფართო გავრცელება პპოვა და პრაქტიკულად ქვეყნების უმრავლესობაში ადგილი აქვს მისი პრინციპების დეკლარირებასა და პრაქტიკული რეალიზაციის მექანიზმის ფორმირების მცდელობას. მდგრადი ეკონომიკური განვითარების კონცეფციის რეალიზაციამ განსაკუთრებული აქტუალობა შეიძინა გლობალიზაციის შეუქცევადი პროცესის პირობებში, როდესაც უფრო თვალსაჩინო გახდა კ.წ. „ეკოლოგიური იმპერიალიზმი“. ამჟამად, სკეციალურ ლიტერატურაში აქტიურად შეუქცევა მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე გლობალიზაციის ზემოქმედების სხვადასხვა ასპექტები. ოუმცა, უნდა ითქვას, რომ ეს საკითხი ბოლომდე შეუსწავლელია მსოფლიოს მაშტაბით და ცხადია, საქართველოშიც. ამდენად, შეიძლება ითქვას, რომ წარმოდგენილი პრობლემა აქტუალურია.

კვლევის მიზანი: კვლევის მიზანს წარმოადგენს მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე გლობალიზაციის პროცესის ზეგავლენის შეფასება და პერსპექტივების განსაზღვრა.

მიღებული შედეგები:

1. გაანალიზებულია მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული პრობლემები.
2. გაშუქებულია გლობალური ეკოლოგიური პრობლემები და შეფასებულია მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე მათი გავლენის ასპექტები.
3. გამოკვლეულია საქართველოში მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პრობლემები გლობალიზაციის პირობებში.
4. განსაზღვრულია საქართველოში მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პერსპექტივები გლობალიზაციის პირობებში.

პრობლემა 8

კვლევის სათაური: გლობალიზაციის გავლენა აგრარული ურთიერთობების განვითარებაზე საქართველოში

შემსრულებელი: სექტორული და რეგიონული კონომიკის განყოფილება.

ხელმძღვანელი: სექტორული და რეგიონული კონომიკის განყოფილების გამგებელი. ვახტანგ ბურდული (თანახელმძღვანელი აგროწარმოების ლაბორატორიის გამგებელი, აკად. დოქტორი თენციზ ქავთარაძე).

კვლევაში ჩართული პერსონალი: აკად. დოქტორი თენციზ ქავთარაძე, აკად. დოქტორი ლინა დათუნაშვილი, აკად. დოქტორი ზურაბ რევიშვილი.

კვლევის აქტუალობა: გლობალიზაცია თავისი არსით უნივერსალურია და მისი ძლიერი გავლენა დღეს გარდუგალია. ამ მოვლენისათვის დამახასიათებელია ცალკეული ქვეყნის მეურნეობრივი კომპლექსის მსოფლიო მეურნეობის ერთიან სისტემაში ინტეგრაციის პროცესი, რითაც იგი ზეგავლენას ახდენს სხვადასხვა ქვეყნის ეროვნული კონომიკის ცალკეული დარგის, მათ შორის სოფლის მეურნეობის განვითარებაზე. ამ დარგს თავისი ფუნქციონალური დანიშნულებით, განსაკუთრებული ადგილი უკავია ეკონომიკაში მისი ქვეყნისათვის სასიცოცხლო მნიშვნელობის გამო. იმასთან დაკავშირებით, რომ დღეისათვის მნიშვნელოვნად შემცირებულია საქართველოში სოფლის მეურნეობაში წარმოებული მემცნარეობისა და მეცხოველეობის პროდუქცია და ეს ტენდენცია თანდათან ღრმავდება, ხოლო ქვეყნის ბაზარი გაჯერებულია იმპორტული პროდუქტებით, განსაკუთრებულ მნიშვნელობას იძენს და აქტუალურია ქვეყნის სოფლის მეურნეობის დარგობრივი სტრუქტურის სრულყოფის საკითხების მეცნიერული შესწავლა. ასევე აგრარული ურთიერთობების განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიულ პრობლემებში გადამწყვეტი მნიშვნელობა ენიჭება მიწის რეფორმას, როგორც აგრარული რეფორმების ძირითადი საფუძვლის კვლევას. საქართველოს მიერ აღებული ევროინტეგრაციის კურსი აქტუალურს ხდის ევროკავშირის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკის შესწავლას.

კვლევის მიზანი: გლობალურ პროცესებში საქართველოს ჩართულობის გათვალისწინებით სოფლად არსებული მდგრამარეობის შესწავლა და ანალიზი, ასევე მისი საგარეო ვაჭრობაში ჩართულობის დონის განსაზღვრა; საქართველოს აგროსექტორში უცხოური ინვესტიციების შემოდინების მოცულობისა და საერთაშორისო ორგანიზაციებისა და ფონდების მიერ საქართველოში გაწეული მუშაობის ანალიზი; გლობალიზაციის გავლენის პირობებში სოფლის მეურნეობის განვითარების ტენდენციების განსაზღვრა; აგრარული რეფორმების გატარების პირობებში მათი სრულყოფის გზების ძიების დასახვა სოფლად. ევროკავშირის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკის ფორმირების ეტაპების, აქტუალური საკითხების, ტენდენციებისა და პრიორიტეტების გაშუქება და საქართველოს აგრარულ პოლიტიკაში მათი შემოქმედებითად გათვალისწინებაზე ყურადღების გამახვილება.

მიღებული შედეგები:

1. დადგენილია საქართველოში აგრარულ წარმოებაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებები. გამოთქმულია მოსაზრება, რომ ქვეყანას არ გააჩნია აგროსასურსათო სექტორის განვითარების სტრატეგია, რომ საჭიროა შემოქმედებითად იქნეს გააზრებული და გამოყენებული ევროკავშირის ერთიანი სასოფლო-სამეურნეო პოლიტიკა, მისი ფორმირების ეტაპები, განვითარების ტენდენციები, პრიორიტეტები.

2. გამოვლენილია საქართველოში სოფლის მეურნეობის საწარმოო ინფრასტრუქტურის განვითარების დაბალი დონე, განსაზღვრულია გადამამუშავებელი საწარმოების, სამელიორაციო და საირიგაციო სისტემების რეაბილიტაციის აუცილებლობა, სოფლის მეურნეობაში შექმნილი სასაქონლო პროდუქციის შესყიდვის სისტემისა და ამ დარგის გადამამუშავებელ საწარმოებთან ინტეგრაციის ძირითადი მიმართულებები.

3. დასაბუთებულია, რომ განვითარების მოცემულ ეტაპზე, საქართველოს აგრარულ სექტორში არსებული პრობლემების დასაძლევად აუცილებელია სახელმწიფოს აქტიური ჩარევა სასოფლო-სამეურნეო წარმოების სტიმულირების, იმპორტჩანაცვლებადი და ექსპორტზე ორიენტირებული სასაქონლო წარმოების ხელშეწყობის, ხელმისაწვდომი კრედიტების სისტემის ჩამოყალიბების, სამეცნიერო კვლევებისა და ინოვაციების დანერგვის, ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოებისა და ხარისხიანი სურსათით უზრუნველყოფის მიმართულებით, ასევე უნდა შეიქმნას სათანადო საკანონმდებლო ბაზა, რომელიც ხელს შეუწყობს სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების გადანაწილებას და ოპტიმალური მეურნეობების ზომების ჩამოყალიბებას; მცირე და საშუალო შინამეურნეობების სხვადასხვაგარი გაერთიანებების, გლეხური და ფერმერული კოოპერატივების, ასოციაციების შექმნას და მათ ეფექტურ ფუნქციონირებას.

4. გამოოქმედია მოსაზრება, რომ მეურნეობის დარგობრივი სტრუქტურის სრულყოფის თვალსაზრისით ახლო მომავალში სოფლის მეურნეობის განვითარების პრიორიტეტად მარცვლეული კულტურების განვითარება უნდა იქნეს მიწნეული, რათა ქვეყანაში წარმოებული მარცვლეულით დაკმაყოფილდეს მოსახლეობის ფიზიოლოგიური ნორმის დაახლოებით ნახევარი მაინც. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს დიდი ტრადიციების მქონე და ქართული ბიზნესის სახის შემქმნელ დარგებს: მევენახობასა და მეღვინეობას, მეხილეობასა და საკონსერვო მრეწველობას, მეჩაიერებასა და მეციტრუსეობას. მეცხოველეობაში არსებული მდგრადრეობის გათვალისწინებით აუცილებელია მსხვილფეხა რქოსანი პირუტყვის, ღორის, ცხვრის და თხის სულადობის, ასევე ფრინველწარმოების ზრდა.

**გამოქვეყნებული სამეცნიერო მასალა
(წიგნი/მონოგრაფია, სტატია, საკონფერენციო მასალა და ა.შ.)**

№	წიგნის და სტატიის დასახელება	ავტორი	გამომცემლობა და ურნალის დასახელება
1	2	3	4
წიგნები და მონოგრაფიები			
1.	„ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“ პროფ. გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული. ტ. I	მთავარი რედაქტორი ემდ, პროფ. რ. აბესაძე	თბ., “თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, 2012, 401 გვ.
2.	„ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“ პროფ. გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული. ტ. II	მთავარი რედაქტორი ემდ, პროფ. რ. აბესაძე	თბ., “თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, 2012, 451 გვ.
3.	“თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული”. ტ. V (ეძღვნება აკად. ავთანდილ გუნიას დაბადებიდან მე-100 წლისთავს)	მთავარი რედაქტორი ემდ, პროფ. რ. აბესაძე	თბ., “თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, 2012, 471 გვ.
4.	“Economic Reforms In Post-Communist Georgia: Twenty Years After”	ემდ, პროფ. ვლ. პაპავა	აშშ, ინგლისურ ენაზე. ნიუ იორკი, “ნოვა სიანს პაბლიშერს”, 2012. 8,5 გვ.
5.	”მარკეტინგული ქვლევა“ (სახელმძღვანელო)	ემდ, პროფ. გ. ბერულავა (თანაავტორობით)	სოხუმის სახელმწიფო უნივერსიტეტი, თბ., 2012
6.	“ილია ჭავჭავაძე და კაპიტალიზმის პრობლემები საქართველოში”	ემდ, პროფ. გ. კვარაცხელია	თბ., გამომცემლობა „ინტელექტი“, 2012. 157 გვ.
7.	“ცენტრალური ეკრაზია: ახლებური გეოპოლიტიკური გააზრება”	ემდ, პროფ. ვლ. პაპავა (თანაავტორი ელდარ ისმაილოვი)	თბ., “ინტელექტი”, 2012. 9,5 გვ.

8.	"ხალხის გენოციდის აღმოფ- ხვრის გზები ჯანმრთელობის დაცვის სფეროში" (მონოგრაფია ქართულ, ინგლისურ და რუსულ ენებზე)	ემდ. პროფ. ა. კურატაშ- ვილი	თბ., საერთაშორისო გამომცემლობა „პროგრესი“, 2012
9.	"მორფოლოგიური მიღებობა ეკონომიკური რეალობის მიმართ" (ბროშურა)	ემდ. პროფ. გ. პაპავა	თბ., "თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა", 2012
10.	"თანამედროვე ეკონომიკის ენციკლოპედიური ლექსიკონი"	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	თბ., „სიახლე“, 2012
11.	"აკადემიკოსი ავთანდილ გუნია"	რედაქტორი ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის სტამბა, 2012
12.	"პროფესორი გიორგი წერეთელი"	რედაქტორი ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	თბ., "თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა", 2012

სტატიები

13.	"გლობალიზაცია და მისი ეროვნულ ეკონომიკაზე გავლენის ხოგიერთო ასპექტი"	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	პროფ. გიორგი წერეთელის დაბადებიდან მე-60 წლისთვისადმი მიძღვნი- ლი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების ქრებული „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“. ტ. I, თბ., "თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა", 2012
14.	"О некоторых причинах современного кризиса и проблемы совершенствования теоретической базы регулирования экономических процессов"	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე ემდ. გ. ბურდული	წიგნში: "SPOŁECZEŃSTWO SECI", საერთაშორისო კონფერენციის მასალები (პოლონეთი, ქ. ლუბლინი), 2012
15.	"საერთაშორისო ბიზნესის გავლენა საინვესტიციო აქტიურობაზე მცირე ქვეყანაში" (თანაავტორობით)	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე ემდ. გ. ბურ- დული	წიგნში: "გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობ- ლემები და განვითარების ტენდენციები" საერთაშორისო სამეცნი- ერო-პრაქტიკული

			კონფერენციის მასალები, თბ., 2012
16.	“განახლებადი და არატრადი- ციული ენერგორესურსები საქართველოში”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	წიგნში: “საქართველოს ეკონომიკა”. თბ., “სიახლე”, 2012
17.	“ქვანახშირის მრეწველობა საქართველოში”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	წიგნში: “საქართველოს ეკონომიკა”. თბ., “სიახლე”, 2012
18.	“ნავთობის მოპოვება საქართველოში”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	წიგნში: “საქართველოს ეკონომიკა”. თბ., “სიახლე”, 2012
19.	“ეკონომიკური განვითარება და სოფლის პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	“თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომათა კრებული”. ტ. 5, ”თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, 2012
20.	“გლობალიზაციისა და რეგიონალიზაციის პროცესები მდგრადი განვითარების კონტექსტში”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე ემდ ვ. ბურ- ლული	“----”
21.	“გლობალიზაციის გავლენა უმუშევრობაზე”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე, აკად. დოქ- ტორი ნ. ბიბილა- შვილი	“----”
22.	”ეკონომიკური განვითარება და მეწარმეობა”	ემდ. პროფ. რ. აბესაძე	წიგნში: საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიის “შრომები”, თბ., “სიახლე” 2012
23.	“The Kremlin and Georgia – Collusion or Illusion?”	ემდ. პროფ. ვლ. პაპავა	ელექტრონულ ჟურნალში “Open Democracy” (დიდი ბრიტანეთი), 24 ივლისი, http://www.opendemocracy.net

			<u>t/od-russia/vladimer-papava/kremlin-and-georgia-%E2%80%93-collusion-or-illusion)</u>
24.	“Qualitative Economic Features of the South Caucasian Countries: Past, Present and Future in the European Context”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა	აშშ, კრებული: “The South Caucasus 2021: Oil, Democracy and Geopolitics”
25.	”The Role of the Average Tax Rate in the Keynesian Model of Aggregate Demand”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა (თანაავტორი პროფ. იური ანანიაშვილი)	აშშ, იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში: “Problems of Economic Transition”, ტომი 54, №12, 2012
26.	“Taxes, Production Technology, and Economic Growth”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა (თანაავტორი პროფ. იური ანანიაშვილი)	აშშ, იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში “Problems of Economic Transition” ტომი 54, №12, 2012
27.	Macroeconomic Model of Laffer-Keynesian Synthesis”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა (თანაავტორი პროფ. იური ანანიაშვილი)	აშშ. იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში “Problems of Economic Transition”, ტომი 54, №12, 2012
28.	“Democracy: a Goal or a Merely a Commitment for the West?”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა	დიდი ბრიტანეთი, ელექტრონულ ჟურნალში “Open Democracy”. 21 მაისი, <u>http://www.opendemocracy.net/od-russia/vladimer-papava/democracy-goal-or-merely-commitment-for-west)</u>
29.	“Impact of the Average Tax Rate on the Aggregate Demand (Keynesian Models)”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა (თანაავტორი პროფ. იური ანანიაშვილი)	საქართველო, ინგლისურ ენაზე, ჟურნალში – “Bulletin of the Georgian National Academy of Sciences”, 2012
30.	“Economic Component of the Russian-Georgian Conflict”, “Экономическая составляющая российско-грузинского конфликта”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა	შვედეთში, ინგლისურ ჟურნალში – “Caucasus and Globalization”, “Кавказ и Глобализация”, ტ. 6, ნომერი 1, 2012
31.	“US Elections: Hopes and Expectations from a ‘Post-Rosy’ Georgia”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა	დიდ ბრიტანეთი, ქ., “Open Democracy” <u>http://www.opendemocracy.net/od-russia/vladimer-papava/us-elections-hopes-</u>

			and-expectations-from-%E2%80%98post-rosy%E2%80%99-georgia)
32.	“Economic Growth in the Central Caucaso-Asian Countries Adjusted For The Catch-Up Effect”, «Экономический рост в странах Центральной Кавказии в условиях нивелирования эффекта "быстрого старта"»	ემდ. პროფ. ვლ. პაპავა	შვედეთი, ინგლისურ და რუსულ ენებზე, ჟურნალში – “Central Asia and the Caucasus”, “Центральная Азия и Кавказ”. 2012
33.	“ეკონომიკური განვითარების რეტროსპექტივა”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	წიგნში: „საქართველოს ეკონომიკა“. თბ., „სიახლე“, 2012
34.	“ინსტიტუციური რეფორმები”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	წიგნში: „საქართველოს ეკონომიკა“. თბ., „სიახლე“, 2012
35.	“საკურორტო-რეკრეაციული რესურსები და ტურიზმი”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	წიგნში: „საქართველოს ეკონომიკა“. თბ., „სიახლე“, 2012
36.	“გლობალიზაცია, რელიგიურ ეთიკაზე აგებული ეკონომიკური პოლიტიკა და საქართველო”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	წიგნში: „საქართველოს ეკონომიკა“. თბ., „სიახლე“, 2012
37.	“თეორიული ცოდნა როგორც სიახლეების დანერგვისა და ეკონომიკური პოლიტიკის ჩამოყალიბების საფუძველი”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	კ., „ბიზნეს-ინჟინერინგი“, №3, 2012
38.	“სახელმწიფო როგორც ეკონომიკური განვითარებისა და ეროვნული თანხმობის გარანტი”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	პროფ. გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების პრებული „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“. ტ. I, თბ., ”თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამოცემლობა”, 2012
39.	“ეკონომიკური წესრიგი და დემოკრატიული სისტემა”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„საქართველოს ეკონომიკა“, №9, 2012
40.	“ეკონომიკის სოციალური ორიენტაცია – ეკონომიკური უსაფრთხოების მნიშვნელოვანი ინდიკატორი”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„სოციალური ეკონომიკა“, №3, 2012
41.	“ბიზნეს-ინჟინერინგი – სერვი-	ემდ. პროფ. რ.	„ბიზნეს-ინჟინერინგი“, №1,

	სული წარმოების განვითარების თანამედროვე მიმართულება”	ასათიანი	2012
42.	“სამოქალაქო საზოგადოება საქართველოში: იღუზია თუ რეალობა (სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირების ეკონომიკური ასპექტები)”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„საქართველოს რესპუბლიკა“, 2012
43.	“სამოქალაქო საზოგადოების ფორმირება-განვითარების პროცესები საქართველოში (კონცეპტუალურ-მეთოდოლოგიური მიდგომა)”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„შრომები“. X ტომი. საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემია. თბ., „სიახლე“, 2012
44.	“სამეცნიერო-ტექნოლოგიური პროგრესი – სამეცნიერო-ტექნიკური პროგრესის განვითარებული ფორმა”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„ბიზნეს-ინჟინერინგი“, №4, 2012
45.	“ბიუჯეტთაშორისი ურთიერთობების რეგულირება – პირველი რიგის ამოცანა”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„ახალი ეკონომისტი“, №4, 2012
46.	“ეკონომიკური განვითარების გენერაციური სტრატეგია”	ემდ. პროფ. რ. ასათიანი	„სოციალური ეკონომიკა“, №5, 2012
47.	“О совершенствовании системы оценок эффективности развития отраслевой структуры экономики”	дэн Бурдули В.	პროფ. გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“. ტ. I, თბ., ”თხუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა“, 2012
48.	“Теоретические проблемы взаимосвязи экономики и политики в условиях глобализации”	дэн, проф. Кураташвили А.	„–“
49.	“სავალუტო კრიზისის პირობებში „სავალუტო ფარის“ ქმედითობა პოლანდიური დაავადებით ინფიცირებულ ეკონომიკაში (საქართველოს მაგალითზე)”	ემდ. პროფ. ვლ. პაპავა	„–“
50.	“Взгляды лауреатов нобелевской премии о влиянии глобализации на национальную экономику”	акад. доктор Давлашеридзе Н.	„–“

51.	“გლობალიზაციის ისტორიული წანამდღვრები”	აკად. დოქტორი რ. ჯავახიშვილი	,,-“
52.	“გლობალიზაციის გავლენა მაკროეკონომიკურ მაჩვენებლებზე პოსტკომუნისტურ ქვეყნებში”	აკად. დოქტორი ნ. არევაძე	,,-“
53.	“Безработица в условиях глобализации”	акад. доктор Бибилашвили Н., акад. доктор Какулия Э.	,,-“
54.	“გლობალური ეკონომიკური პრობლემები და მათი გავლენა მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე”	მაგისტრი ლ. დვალიშვილი	,,-“
55.	“გლობალიზაცია და ეროვნული ეკონომიკის პრობლემები საქართველოში”	ემდ. პროფ. გ. კვარაცხელია	,,-“
56.	“სახელმწიფო სექტორის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული ასპექტები”	აკად. დოქტორი თ. ლაზარაშვილი	,,-“
57.	“საგარეო ვალის რისკი გლობალიზაციის პირობებში”	ემდ რ. სარჩიმელია მაგისტრი თ. თაფლაძე	,,-“
58.	“საგადამხდელო ბალანსზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებების განსაზღვრა”	აკად. დოქტორი ნ. ქისტაური	,,-“
59.	“საქართველოს სახელმწიფო ფისკალური პოლიტიკა და გლობალიზაცია”	აკად. დოქტორი თ. ქურდაძე	,,-“
60.	“საგადასახადო პოლიტიკისა და ინვესტიციების ურთიერთკავშირი ახალი ეკონომიკური გეოგრაფიის მოდელების მიხედვით”	მაგისტრი გ. ყუფარაძე	,,-“
61.	“მდგრადი ეკონომიკური განვითარების პრობლემები და პერსპექტივები გლობალიზაციის პირობებში საქართველოში”	აკად. დოქტორი მ. ხუსკივაძე	,,-“

62.	გლობალიზაციის გავლენა ინფლაციურ პროცესებზე”	მაგისტრი ც. თეორა- ული	პროფ. გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიძღვნი- ლი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალების კრებული „ეროვნული ეკონომიკები და გლობა- ლიზაცია“. ტ. II, თბ., ”თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, 2012
63.	“საქართველოს საგარეო გაჭრობის მოდელირების ზოგიერთი ასპექტი”	აკად. დოქტორი ი. ნათელა- ური	„—“
64.	“Services sector liberalization and manufacturers export performance”	Berulava G.	„—“
65.	“გლობალიზაცია: მცირე და საშუალო ბიზნესის როლი უმუშევრობის შემცირებაში საქართველოში”	აკად. დოქ- ტორები ე.კაკულია, ნ. ბიბილაშ- ვილი	„—“
66.	“გლობალიზაციის გავლენა სახელმწიფო საწარმოების ფუნქციონირებაზე”	მაგისტრი მ. მელაშვილი	„—“
67.	“რისკი და მისი განმარტების თავისებურებები”	ემდ რ. სარჩიმუ- ლია	„—“
68.	“ბიზნესის დივერსიფიკაციაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებები”	აკად. დოქტორი მ. ცუცქირიძე	„—“
69.	“სამშენებლო სექტორის სტრუქტურული განვითარების პრობლემები გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი გ. ბრეგვაძე	„—“
70.	“გლობალიზაციის გავლენა სოფლის მეურნეობის დარგობრივი სტრუქტურის სრულყოფაზე”	აკად. დოქტორი ლ. დათუ- ნაშვილი	„—“
71.	“სახელმწიფო ბუნებრივი ერო- ვნული პარკების და სახელმ- წიფო აღკვეთილი ტერიტო- რიების გამოყენების და	მაგისტრი ზ. ნოზაძე	„—“

	დაცვის საკითხები”		
72.	“საქართველოს აგრარული პოლიტიკის მოდელისა და სტრატეგიის დადგენისა და განხორციელების აქტუალური საკითხები”	აკად. დოქტორი ზ. რევიშვილი	„—“
73.	“აგრარული ურთიერთობების განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის თეორიული პრობლემები”	აკად. დოქტორი თ. ქავთარაძე (თანაავტორობით)	„—“
74.	“ბიომრავალფეროვნების მნიშვნელობა საქართველოში ტურიზმის სტრუქტურული სრულყოფისათვის გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი ქ. ქველაძე	„—“
75.	“უმუშევრობა სოფლად, მიზეზები და პერსპექტივები”	. თ. ჩხეიძე	„—“
76.	“დეგრადირებული მიწების რეგულტივაციის ეფექტინობის გაანგარიშების მეთოდიკის სრულყოფის ზოგიერთი საკითხი”	აკად. დოქტორი მ. ხუსკივაძე	„—“
77.	“თავისუფალი ეკონომიკური ზონები: მსოფლიო გამოცდილება და საქართველოს პერსპექტივა”	აკად. დოქტორი ი. ნათელაური	წიგნში: „გლობალიზაცია და ეკონომიკის მდგრადი განვითარების პერსპექტივები“. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის, მასალების კრებული. თბ., „უნივერსალი“, 2012.
78.	“საქართველოსა და რუსეთს შორის ეკონომიკური ურთიერთობების შესახებ”	ემდ. პროფ. ვლ. პაპავა თ. თაფლაძე	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“, №1, 2012
79.	“Проблемы эффективного функционирования экономики и политический менеджмент”	дэн, проф. Кураташвили А.	„—“
80.	“Relationship Orientation: The Construct and Research Propositions”	prof. Berulava George	„—“
81.	“გლობალიზაცია და საქართველოს სოფლის მეურნეობის სპეციალიზაციის პრობლემები”	აკად. დოქტორი თ. ქავთარაძე	„—“
82.	“Прожиточный минимум и проблемы здравоохранения: объективная необходимость преодоления геноцида народа”	дэн, проф. Кураташвили А.	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“, №1, 2012

			ქურნალი „ეკონომისტი“, №2, 2012
83.	“პროფესორ თამაზ ჩიკვაიძის სამეცნიერო და საზოგადოებრივი მოღვაწეობა”	აკად. დოქტორი ნ. არევაძე	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“, №3, 2012
84.	“A Collective Model of Female Labor Supply: Evidence from Georgia”	prof. Berulava G.	„–“
85.	“Решение проблемы политической ориентации- необходимая основа эффективного государственного управления”	дэн, проф. Кураташвили А.	„–“
86.	“Вопросы развития отраслевой и технологической структур экономики страны в условиях глобализации”	дэн Бурдули В.	„–“
87.	“გლობალიზაციის გავლენა განვითარებადი ქვეყნების ეკონომიკაზე”	მაგისტრი მ. მელაშვილი აკად. დოქტორი ნ. ქისტაური	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“, №4, 2012
88.	“საქართველოს საგარეო სავაჭრო ურთიერთობების სრულყოფა გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი რ. ჯავახიშვილი	თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-ანალიტიკური ჟურნალი „ეკონომისტი“, №5, 2012
89.	”ეკონომიკური ზრდის მაჩვენებლების სივრცობრივი შედარება მკვეთრი ზრდის ეფექტის გათვალისწინებით”	ემდ. პროფ. გლ. პაპავა	თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებული. ტომი V. ”პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გამომცემლობა”, თბ., 2012
90.	«Политика истинно человеческого общества и государства – концентрированное выражение интересов человека!!!»	дэн, проф. Кураташвили А.	„–“

91.	“ბიზნესგარემოს სრულყოფაზე გლობალიზაციის გავლენის თავისებურებები”	ემდ. პროფ. გ. ბერულავა	„–“
92.	“ტრანსნაციონალური კორპორაციების როლი ეკონომიკის გლობალიზაციაში”	აკად. დოქტორი რ. ჯაგახიშ-ვილი	„–“
93.	«Вопросы улучшения отраслевой структуры экономики страны в условиях ускоренного развития технологического уклада и воздействия процессов глобализации»	дэн Бурдули В.	„–“
94.	“მდგრადი ეკონომიკური განვიტარების პერსპექტივები გლობალიზაციის პირობებში”	პროფ. თ. ჩხე-იძე აკად. დოქტორი მ. ხუსკივაძე	„–“
95.	“უმუშევართა დახმარების შესახებ”	აკად. დოქტორები ნ. არევაძე, ქ. ჯანაშია	„–“
96.	”მსოფლიო ეკონომიკა და გლობალიზაცია”	აკად. დოქტორი თ. ლაზარა-შვილი	„–“
97.	“საგარეო ვაჭრობის განვითარების მიმართულებებისა და გზების განსაზღვრა გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი ი. ნათელაური, მაგისტრი თ.თავლაძე	„–“
98.	“საგარეო ვაჭრობის განვითარების მოდელირება გლობალიზაციის ფაქტორის გათვალისწინებით”	აკად. დოქტორი ი. ნათელაური	„–“
99.	“სირარიბე და მისი გამომწვევი მიზეზები საქართველოში”	აკად დოქტორი ლ. დათუნაშვილი	„–“
100.	“მსოფლიო გლობალური კრიზისის თავისებურებები თანამედროვე ეტაპზე”	ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელია	„–“
101.	ლობალიზაცია და მეცნიერების განვიტარების რობლემები საქართველოსი	აკად. დოქტორი თ. ქავთარაძე	„–“
102.	“საგარეო ვალთან დაკავშირებული რისკების	ემდ, პროფ. რ. სარჩიმელია	„–“

	ოპტიმიზაციის ამოცანა”		
103.	”მცირე და საშუალო ბიზნესის განვითარებაზე გლობალიზაციის გავლენის ქანონზომიერებები”	აკად. დოქტორი ქ. კაძულია	„–“
104.	“ევროკავშირის სასოფლო- სამეურნეო პოლიტიკა და საქარტველოში მისი გათვალისწინების აქტუალური საკითხები”	აკად. დოქტორი ზ. რევიშვილი	„–“
105.	“საქართველოს ტურიზმი გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი ქ. ქველაძე	„–“
106.	“სამშენებლო სექტორის სტრუქტურული განვითარების პრობლემები გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი ბრეგვაძე	„–“
107.	«Лауреат нобелевской премии Пол Кругман о влиянии глобализации на националь- ные экономики»	акад. доктор Давлашеридзе Н.	„–“
108.	“გლობალური ეკოლოგიური პრობლემები და მდგრადი განვითარების ეფექტი”	მაგისტრი ლ. დვალიშ- ვილი	„–“
109.	“საგადამხდელო ბალანსი და გლობალიზაცია”	აკად დოქტორი ნ. ქისტაური, მაგისტრი მ. მელაშვილი	„–“
110.	“საერთაშორისო საგადასახადო შეთანხმებები, როგორც ქავენებს შორის საგადასახადო პოლიტიკის კოორდინირების მექანიზმი”	მაგისტრი გ. ყუფარაძე	„–“
111.	“საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე”	აკად. დოქტორი თ. ქურდაძე	„–“
112.	“გლობალიზაციის მნიშვნელობა და გავლენა ეროვნულ ეკონომიკათა განვითარებაზე”	მაგისტრი მ. მელაშვილი, აკად. დოქტორი ნ. ქისტაური	„–“
113.	“მდგრად ეკონომიკურ განვითარებაზე	მაგისტრი ზ. ნოზაძე	„–“

	გლობალიზაციის გავლენის თეორიული პრობლემები”		
114.	”ინფლაცია და მაკროეკონომიკური ფაქტორები”	მაგისტრი ც. თეორაული	„—“
115.	“ბიზნესის დივერსიფიკაციის თავისებურებები გლობალიზაციის პირობებში”	აკად. დოქტორი გ. ცუცქირიძე	„—“
116.	“Вопросы определения модели аграрной политики и стратегии Грузии”	акад. доктор З.Ревишвили	Некомерческое партнерство содействия международных связей; Кавказское Сотрудничество; http://georgiamonitor.org/upload/medialibrary/fat/fato6c586dc675aac8elbba70025dc.pdf .
117.	“ქვეყნის სასურსათო უსაფრთხოება როგორც რეგულირების ობიექტი. სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პრიორიტეტები”	ემდ გ. ბურდული, აკად. დოქტორი ლ. დათუნაშვილი	სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პრიორიტეტები. I საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია (2011 წ., 28-29 ოქტომბერი). შრომების ქრებული. თბ.: თბილისის უნივერსიტეტის გამომცემობა, 2012. გვ. 69-74
118.	“აგრარულ სექტორში რისკის მართვის საკითხისათვის”	აკად. დოქტორი თ. ქავთარაძე	„—“
119.	“საქართველოს სასოფლო შინამეურნეობები „ფორმირება, პრობლემები და განვითარების გზები”	აკად. დოქტორი ზ. რევიშვილი	„—“
120.	“მომსახურების სექტორის გავლენა სამრეწველო ფირმების საექსპორტო საქმიანობაზე გარდამავალ ექონომიკებში”	ემდ. პროფ. გ. ბერულავა	“მოამბე”, 2012 (3), (წარმოების პროცესში)
121.	“მომსახურების სფეროს გავლენა სამრეწველო ფირმების საექსპორტო	ემდ. პროფ. გ. ბერულავა	სერვისის სექტორის ლიბერალიზაციის გავლენა დარგის მწარმო-

	საქმიანობაზე გარდამავალ ეკონომიკებში”		ებლურობაზე, ექსპორტზე და განვითარებაზე: ემპი- რიული კვლევები გარდა- მავალ ეკონომიკებში, დუ- კიდ ტარის რედაქციით, მსოფლიო ბანკი, გამოძ- ემლობა “ვეს მირ”, მოს- კოვი, 2012, გვ. 85-112.
122.	“შინამეურნეობების მიერ შრომის მიწოდების დეტერ- მინანტები საქართველოში, საფრანგეთში და რუმინეთში: შედარებითი კვლევა”	ემდ. პროფ. გ. ბერულავა (თანაავტორო ბიო)	Eurasian Journal of Business and Economics, Vol. 5(9), 2012, pp. 141-164
123.	”Теория верховенства интересов народа – определяющая теоретическая основа государственного управления в интересах народа”	дэн, проф. А. Кураташ- вили	Научный вестник академии муниципального управления (Киев, Украина). Сборник научных трудов. Серия «Управление», выпуск 1/2012. Киев, 2012, с. 35-41.
124.	“Выявление и внедрение прогрессивных научных идей – «необходимое условие эффективного управления инновационными процессами, обществом и государством»	дэн, проф. А. Кураташ- вили.	Материалы Международной научно-практической конференции «Тенденции управления финансовыми и инновационными процессами в условиях рыночных преобразований», г. Винница, Украина, 2 марта 2012 года. Винницкий национальный технический университет. Институт Менеджмента. Министерство образования и науки Украины. Винница: ВНТУ, 2012, с. 35-37.
125.	«Эффективный политический менеджмент – необходимая основа конкурентоспособности экономики в глобальном масштабе»	дэн, проф. А. Кураташ- вили	Материалы XII международной научно- практической конференции: «Конкурентоспособность национальной экономики» (23 МАРТА 2011 года). Сборник научных трудов Киевского Национального университета имени Тараса Шевченко: «Теоретические и прикладные вопросы

			экономики». Выпуск 27, т. 1. Киев: Издательско-полиграфический центр «Киевский университет», 2012, с. 67-75.
126.	“Эффективный политический менеджмент – необходимое условие реализации приоритетных направлений развития экономики” (на украинском языке)	дэн, проф. А. Кураташвили	Интеграционные процессы и приоритетные ориентиры развития экономики Украины: экономика, финансы, право" Сборник Материалов XV Международной научно-практической конференции, 27 апреля 2012 года. Украинский Государственный университет финансов и международной торговли. Киев: УДУФМТ, 2012, с. 9-11
127.	“Несовершенство политического менеджмента – главная причина экономических кризисов”	дэн, проф. А. Кураташвили	Задания государственного, регионального и муниципального управления в контексте новых реалий национального развития: <i>Материалы Международной Научно-Практической Конференции</i> (6 апреля 2012года), часть первая. Академия муниципального управления. Киев: Издательско-полиграфический центр Академии муниципального управления, в 2-х частях. Ч. I, 2012, с. 52-53
128.	“Теория сбалансированности прав и ответственности должностных лиц – необходимая политико-правовая основа государственного управления в интересах народа”	дэн, проф. А. Кураташвили	Научный вестник академии муниципального управления (Киев, Украина). Сборник научных трудов. Серия «управление», выпуск 3/2012. Киев, 2012, с. 25-31
129.	“Мировоззренческий кризис – определяющая причина кризиса в политическом менеджменте развитых государств и причина	дэн, проф. А. Кураташвили	Проблемы эффективного управления государством. <i>Материалы международной научной конференции</i>

	глобальных кризисов в мире”		(16.05.2012). Тбилиси: Международное издательство ”Прогресс”, 2012, с. 3-26
130.	“Определяющие источники финансового кризиса начала XXI века”	дэн, проф. А. Кураташвили	Материалы XIII Международной научной конференции: «Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европе», Наленчов, 21-23 мая 2012 года. Сборник докладов. Том I. Люблинский католический университет Иоанна Павла II (Польша). Люблин: Издательство KUL, 2012, с. 101-105
131.	“Законное право человека на жизнь и механизм искоренения геноцида народа в сфере здравоохранения”	дэн, проф. А. Кураташвили	Еженедельник «Русская Америка», 2012, №456. Нью-Йорк, США. http://www.rusamny.com/456/t03(456).htm
132.	“Отсутствие социально нацеленной политической ориентации – главная проблема эффективного управления обществом и государством. Еще раз о проблеме эффективного функционирования общества, государства и человечества”	дэн, проф. А. Кураташвили	Государственное управление: Проблемы теории и практики. <i>Материалы международной научной конференции</i> (11-12.09.2012). Тбилиси: Международное издательство ”Прогресс”, 2012, с. 3-19.
133.	”სახელმწიფო მართვის განსაკუთრებით მნიშვნელოვანი პრობლემა: ვის ექუთვნის სადოქტორო საგანმანათლებლო პროგრამის აკრედიტაცია?! მეცნიერება და ბიუროკრატიული მეთოდები – ერთმანეთთან შეუთავსებელია”	ემდ. პროფ. ა.გურატაშვილი	სახელმწიფო მართვა: თეორიისა და პრაქტიკის პრობლემები. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციის მასალები (11-12.09.2012). თბ., საერთაშორისო გამომცემლობა “პროგრესი”, 2012, გვ. 72-80.
134.	“გლობალიზაციის გავლენა საქართველოს სოციალურ-	ემდ. პროფ. გ. კვარაც-	წიგნში: “სოციალური მეცნიერებები 2012 წლის

	ეკონომიკურ სიტუაციაზე” (რუსულ ენაზე)	ხელია	რეგიონული განვითარებისთვის: ფინანსური კაპიტალის გავლენა რეგიონის ეკონომიკურ კონკურენტუნარიანობაზე”, დაუგავპილსის უნივერსიტეტის გამოცემლობა, 2012
135.	“პოსტეკომუნისტური ტრანსფორმაციის პრობლემები” (ინგლისურად)	ემდ. პროფ. მ. კვარაცხელია	წიგნში: “ქსელური საზოგადოება-ქსელური ეკონომიკა ცენტრალურ და ადმოსავლეთ ეკროპაში”, ლუბლინი (პოლონეთი), 2011
136.	“გლობალური კრიზისი და საქართველო” (რუსულად)	ემდ. პროფ. მ. კვარაცხელია	წიგნში: “ფინანსური კრიზისი ადმოსავლეთ ეკროპის ქვეყნებში”, ლუბლინი (პოლონეთი), 2012
137.	“საქართველოს საბაზრო ეკონომიკის ფორმირების თავისებურებები, გამოწვევები და რისკები”	ემდ. პროფ. მ. კვარაცხელია	წიგნში: ”ფინანსური კაპიტალი და რეგიონული განვითარების თავისებურებები”. დაუგავპილსის სახელმწიფო უნივერსიტეტის გამოცემლობა (ლატვია), 2012
138.	“გლობალიზაცია-მსოფლიო ეკონომიკის განვითარების მთავარი მიმართულება”	აკად. დოქტორი რ. ჯავახიშვილი	საერთაშორისო რეცენზირებადი და რეფერირებადი სამეცნიერო ჟურნალი „მეცნიერება და ცხოვრება“, 2(6), 2012

**კვლევის ფარგლებში ჩატარებული სამეცნიერო ლონისძიებები
(სემინარი, კონფერენცია და ა. შ.)**

სამეცნიერო კონფერენციების ორგანიზება

2012 წლის 28-29 ივნისს თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის მიერ ორგანიზებულ იქნა პროფესორ გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენცია თემაზე „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“.

ინსტიტუტან არსებული სადისკუსიო დარბაზის სხდომების ორგანიზება

რეგულარულად იმართებოდა ინსტიტუტთან არსებული სადისკუსიო დარბაზის სხდომები. გარდა ამისა:

ა) 2012 წლის 30 ნოემბერს გაიმართა საქართველოს ეკონომიკურ მეცნიერებათა აკადემიისა და თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სადისკუსიო დარბაზის გაერთიანებული სხდომა, რომელზეც მოისმინეს ემდ, პროფ. რ. აბესაძის მოხსენება თემაზე „ეკონომიკური განვითარების თეორიული პრობლემები“.

ბ) 2012 წლის 27 დეკემბერს სადისკუსიო დარბაზის სხდომაზე მოეწყო პეპერ-დაინის (აშშ) უნივერსიტეტის ჯორჯ გრაციოდოს სახელობის ბიზნესის და მენეჯმენტის ასპირანტურისა და კლერმონტის უნივერსიტეტის ეკონომიკური პოლიტიკის ინსტიტუტის პროფესორის ლევან ეფრემიძის ნაშრომის – "ფინანსური სპეციალაცია, კრიზისი და საერთაშორისო რეზერვები" პრეზენტაცია.

“დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს და ურნალ „ეკონომისტის“ სარედაქციო კოლეგის სხდომების ორგანიზება

რეგულარულად იმართებოდა “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” სამეცნიერო-საკონსულტაციო საბჭოს და ურნალ „ეკონომისტის“ სარედაქციო კოლეგის სხდომა

ინსტიტუტში მოქმედი სემინარების ორგანიზება

ინსტიტუტში ფუნქციონირებს მუდმივმოქმედი სემინარი თეორიული და გამოყენებითი ეკონომიკის დარგში

საერთაშორისო კონფერენციებში, სიმპოზიუმებში, სემინარებში და სხვ. მონაწილეობა

1. ემდ, პროფ. რ. აბესაძემ მონაწილეობა მიიღო ქ. ლუბლინში (პოლონეთი) გამართულ XIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европы“ (Люблиńskijskijsj katolicheskijsj universitet Iоannиа Pavla II)

2. ემდ, პროფ. რ. აბესაძემ მონაწილეობა მიიღო ქ. თბილისში 7-8 აპრილს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობლემები და განვითარების ტენდენციები“.

3. ემდ, პროფ. რ. აბესაძემ მონაწილეობა მიიღო 28-29 ივნისში თბილისში პროფესორ გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისადმი მიძღვნილ საერთა-შორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“.

4. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავამ მონაწილეობა მიიღო 26-28 აპრილს ბაკურიანში (საქართველო) თბილისის პოლიტიკური სწავლების სკოლის მიერ ორგანიზებულ სემინარში „საარჩევნო კულტურა“.

5. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავამ მონაწილეობა მიიღო 28-29 ივნისში თბილისში პროფესორ გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისადმი მიძღვნილ

საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე “ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია”.

6. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავაძ მონაწილეობა მიიღო 17-21 სექტემბერს გაშინგონისა და ნიუ იორკში (აშშ) რუსეთ-საქართველოს ურთიერთობათა განვითარების შესახებ გამართულ დისკუსიებში ჯორჯ მეისონის უნივერსიტეტში, ამერიკულ უნივერსიტეტში, კარნეგის ფონდში, აშშ-ის სახელმწიფო დეპარტამენტსა და კოლუმბიის უნივერსიტეტში.

7. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავაძ მონაწილეობა მიიღო 4-5 ოქტომბერს ბაქოში გამართულ “ბაქოს საერთაშორისო ჰუმანიტარულ ფორუმში”, რომლის ფარგლებშიც ჩატარდა საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ეკონომიკური განვითარების ჰუმანიტარული ასპექტები”.

8. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავაძ 16-17 ნოემბერს მონაწილეობა მიიღო სტამბოლში გამართულ საერთაშორისო კონფერენციაში ”საქართველო და რუსეთი: ურთიერთობათა აღდგენის შესაძლებლობები”.

9. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავაძ მონაწილეობა მიიღო 1 დეკემბერს თბილისში გამართულ საქართველოს პოლიტიკურ მეცნიერებათა ასოციაციის სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე “საქართველო და თანამედროვე პოლიტიკური პროცესები”.

10. ემდ, პროფ. ვლ. პაპავაძ მონაწილეობა მიიღო 8-10 დეკემბერს ლონდონში გამართულ საერთაშორისო კონფერენციაში თემაზე “ქართულ-აფხაზური დიალოგი”.

11. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო უკრაინის ქ. ვინიცაში 2012 წლის 2 მარტს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-ტექნიკურ კონფერენციაში თემაზე „Тенденции управления финансовыми и инновационными процессами в условиях рыночных преобразований“ (Винницкий национальный технический университет. Институт Менеджмента. Министерство образования и науки Украины).

12. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო ქ. კიევში 23 მარტს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე «Конкурентноспособность национальной экономики» (Киевский Национальный университет имени Тараса Шевченко).

13. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო ქ. კიევში 27 აპრილს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „Интеграционные процессы и приоритетные ориентиры развития экономики Украины: экономика, финансы, право“. (Украинский Государственный университет финансов и международной торговли).

14. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო ქ. კიევში 6 აპრილს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „Задания государственного, регионального и муниципального управления в контексте новых реалий национального развития“ (Академия муниципального управления)

15. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო ქ. თბილისში 16 მაისს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Проблемы эффективного управления государством“.

16. ემდ, პროფ. ალ. კურატაშვილმა მონაწილეობა მიიღო პოლონეთის ქ. ლუბლინში გამართულ XIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европы“ (Люблиński католический университет Иоанна Павла II)

17. ემდ, პროფ. ალ. კურაგაშვილმა მონაწილეობა მიიღო ქ. თბილისში 11-12 სექტემბერს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „სახელმწიფო მართვა: თეორიისა და პრაქტიკის პრობლემები“.

18. ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელიამ მონაწილეობა მიიღო ქ. ლუბლინში (პოლონეთი) გამართულ XIII საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европе~ю(Люблиński katolicki universytet Ioanna Pawła II)

19. ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელიამ მონაწილეობა მიიღო ქ. ლუბლინში გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европе~ю(Люблиński katolicki universytet Ioanna Pawła II)

20. ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელიამ მონაწილეობა მიიღო ლატვიის ქ. დაუგავასილსში გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европе~ю(Люблиński katolicki universytet Ioanna Pawła II)

21. ემდ ვ. ბურდულმა მონაწილეობა მიიღო ქ. თბილისში 7-8 აპრილს გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „გლობალიზაცია, საერთაშორისო ბიზნესის თანამედროვე პრობლემები და განვითარების ტენდენციები“.

22. ემდ ვ. ბურდულმა მონაწილეობა მიიღო ქ. თბილისში 28-29 ოქტომბერს ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თსუ-ში გამართულ I საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „სოფლის მეურნეობის მდგრადი განვითარების პრიორიტეტები“.

23. ემდ, ვ. ბურდულმა მონაწილეობა მიიღო ქ. ლუბლინში იოანე პავლე II-ს სახელობის კათოლიკურ უნივერსიტეტში გამართულ საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციაში თემაზე „Финансовый кризис - развитие и социально-экономические последствия в Центральной и Восточной Европе~ю(Люблиński katolicki universytet Ioanna Pawła II)

24. ინსტიტუტის 29 თანამშრომელმა მონაწილეობა მიიღო მიიღო 28-29 ივნისში თბილისში პროფესორ გიორგი წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისადმი მიძღვნილ საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკულ კონფერენციაში თემაზე „ეროვნული ეკონომიკები და გლობალიზაცია“.

საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის აკადემიურ საბჭოზე განხილვები და გამოსვლები

1. საქართველოს მეცნიერების ეროვნულ აკადემიაში 2012 წლის 24 ოქტომბერს მოეწყო საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის წევრ-კორესპონდენტის ვლადიმერ პაპავას და საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის უცხოელი წევრის ელდარ ისმაილოვის მონოგრაფიის: "ცენტრალური ეკონომიკური გეოპოლიტიკური გააზრების" პრეზენტაცია.

2. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილების სხდომაზე მოხსენებით “თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის მიერ გაწეული სამეცნიერო-ორგანიზაციული მუშაობის შესახებ” გამოვიდა ემდ, პროფ. რ. აბესაძე

3. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიის საზოგადოებრივ მეცნიერებათა განყოფილებისა და ეკონომიკურ მეცნიერებათა კომისიის ერთობლივ სხდომაზე სიტყვით გამოვიდა ემდ, პროფ. ვლ. პაპავა (ემდ, პროფ. რ. აბესაძის მოხსენებასთან დაკავშირებით).

4. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიისა და თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გაერთიანებულ სხდომაზე, რომელიც მიეძღვნა ემდ, პროფ. ვლ. პაპაგას მიერ 2012 წელს გამოქვეყნებული წიგნის „ცენტრალური ეფრაზია: ახლებური გეოპოლიტიკური გააზრება“ (თბილისი, „ინტელექტი“, თანაავტორი ელ-დარ ისმაილოვი) პრეზენტაციას, სიტყვით გამოვიდა ემდ, პროფ. რ. აბესაძე.

აკადემიკოსი ავთანდილ გუნიას დაბადებიდან მე-100 წლისთავისადმი მიძღვნილ საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიისა და თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის მიერ ორგანიზებულ საიუბილეო სხდომაზე მოსეენებით გამოვიდა ემდ, პროფ. რ. აბესაძე.

საერთაშორისო სამეცნიერო გრანტებში მონაწილეობა

ემდ, პროფ. გ. ბერულავა

1. „სოციალური დაუცველობა საქართველოში“. გაეროს განვითარების პროგრამა (UNDP): 2011-2012.

აკად. დოქტორი ზ. რევიშვილი

2. აჭარის რეგიონული განვითარების სტრატეგიის პროექტი; USAID-ის მიერ დაფინანსებული გრანტი; PMCG (ორგანიზებული „პოლიტიკისა და მართვის ჯგუფი“) – კონსულტანტი.

მაგისტრი გ. ჭუფარაძე

3. აშშ-ს საელჩო. „ამერიკელი ავტორების წიგნის თარგმნის გრანტი“, როლი: პროექტის მენეჯერი და წიგნის მთარგმნელი. საგრანტო პროექტის სახელწოდება: „სოციალური სტატისტიკის სახელმძღვანელოს ავტორიზებული თარგმნა და გამოცემა“
4. ვიშერგრადის საერთაშორისო ფონდი - „ვიშერგრადის ქვეყნები სამხერო კაგასიის ქვეყნების უკროინტეგრაციისათვის“, როლი: ეროვნული ექსპერტი საქართველოდან
5. შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი - „პრეზიდენტის გრანტები ახალგაზრდა მეცნიერთათვის“, როლი: ინდივიდუალური კვლევითი გრანტი. საგრანტო პროექტის სახელწოდება: „საგადასახადო პოლიტიკის გავლენა ეკონომიკის რეალურ სექტორში ინვესტირების მოცულობაზე საქართველოში“
6. შოთა რუსთაველის ეროვნული სამეცნიერო ფონდი - „ახალგაზრდა მეცნიერთათვის საზღვარგარეთ სამეცნიერო სტაუირება“ 2012-2013 წლები, როლი: ინდივიდუალური კვლევითი გრანტი. საგრანტო პროექტის-სახელწოდება: საგადასახადო პოლიტიკის გავლენა კვლევისა და განვითარების მომსახურების ბაზრის განვითარებაზე.

ინსტიტუტის მეცნიერთანამშრომელთა მიერ 2012 წელს ეროვნულ სამეცნიერო ფონდში საკონკურსოდ წარდგენილი პროექტები

1. ნეოინდუსტრიული ეკონომიკური განვითარების სახელმწიფო რეგულირებისა და საბაზრო კოორდინაციის თეორიული მექანიზმების სრულყოფა. პროექტის ხელმძღვანელი ემდ, ვ. ბურდული.

2. მიგრაცია, შრომის მიწოდება და სკოლის მიღწევები: საქართველოს მაგალითზე. პროექტის ხელმძღვანელი ემდ, პროფ. გ. ბერულავა.

3. „ეკონომიკის მდგრადი განვითარების ეკოლოგიური ფაქტორები (საქართველოს ეროვნული ნიადაგების მაგალითზე)“. პროექტის ხელმძღვანელი პროფ. თ. ჩხეიძე.

4. შრომითი ურთიერთობების რეგულირება საქართველოში: არსებული გამოწვევები და სრულყოფის გზები (2013 -2015) ძირითადი შემსრულებელი აკად. დოქტორი ე. კაგულია.

ინსტიტუტის მიერ გაწეული სხვა სამუშაოები

1. გამოქვეყნდა ინსტიტუტის მიერ დაარსებული საერთაშორისო სამეცნიერო ანალიტიკური ჟურნალ “ეკონომისტის” 6 ნომერი.

2. ინსტიტუტის გამომცემლობის მიერ მომზადდა 7 წიგნი.

3. მიმდინარეობს მუშაობა “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” პირველი ტომის მოსამზადებლად (მომზადდა შესაბამისი სამეცნიერო საენციკლოპედიო სტატიები).

4. ინსტიტუტის სამეცნიერო საბჭოზე მოსმენილია 4 სამეცნიერო მოხსენება.

5. ემდ, პროფ. რ. ასათიანის რედაქტორობით გამოვიდა წიგნი “საქართველოს ეკონომიკა”, თბილისი, გამომცემლობა “სიახლე”, 2012. 308 გვ.

6. 29 ივნისს პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტში გაიმართა ინსტიტუტის ყოფილი დირექტორის, ემდ, პროფ. გ. წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლის-თავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სხდომა.

7. 27 სექტემბერს თსუ პ. გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტში გაიმართა ინსტიტუტის დირექტორის ყოფილი მოადგილის (სამეცნიერო დარგში) ემდ, პროფ. თ. ჩიკვაიძის დაბადებიდან 75-ე წლისთავისადმი მიძღვნილი საიუბილეო სხდომა.

8. 31 ოქტომბერს გაიმართა საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემიისა და თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის გაერთიანებული საიუბილეო სხდომა, მიძღვნილი აკად. ა. გუნიას დაბადებიდან მე-100 წლისთავისადმი.

9. თსუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის მასალებზე დაყრდნობით შემუშავებულია რეკომენდაციები.

10. 22 ნოემბერს ჩატარდა ინსტიტუტის აწ გარდაცვლილი თანამშრომლების ხსოვნისადმი მიძღვნილი სიმპოზიუმი (ემდ, პროფ. მ. კახეთელიძე; ემდ, პროფ. გ. დათუკიშვილი; ემდ, პროფ. ი. ასათიანი და ემკ თ. ხოშტარია).

11. 24 ნოემბერს გაიმართა ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერთანამშრომლის, ემდ, პროფ. მ. კვარაცხელიას წიგნის „ილია ჭავჭავაძე და კაპიტალიზმის პრობლემები საქართველოში“ პრეზენტაცია.

12. ემდ, პროფ. რ. აბესაძე არის: საერთაშორისო ჟურნალ “ეკონომისტის”, “პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის სამეცნიერო შრომების კრებულის” მთავარი რედაქტორი და “დიდი ქართული ეკონომიკური ენციკლოპედიის” მთავარი რედაქტორი; ჟურნალ “ეკონომიკა და ბიზნესის”, ჟურნალ “ახალი ეკონომიკის” და ჟურნალ “საზოდაცვება და მეცნიერების” რედაქტორის წევრი; ბათუმის შოთა რუსთაველის სახ. უნივერსიტეტის I რესპუბლიკური სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის “საქართველოში მიწის რესურსების მართვისა და სამართლებრივი რეგულირების პრობლემები თანამედროვე ეტაპზე” მასალების კრებულის სარგ-

დაქციო კოლეგიის წევრი; პროფ გ. წერეთლის დაბადებიდან მე-60 წლისთავისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო კონფერენციის სამეცნიერო-საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე. იყო თუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის დაარსების დღისადმი მიძღვნილი საერთაშორისო სამეცნიერო-პრაქტიკული კონფერენციის საორგანიზაციო კომიტეტის თავმჯდომარე.

13. ემდ, პროფ. გლ. პაპავა საქმიანობდა შემდეგი ჟურნალების სარედაქციო საბჭოსა და რედაქოლეგიებში: “ეკონომისტი” (საქართველო); “ეკონომიკა და ბიზნესი” (საქართველო); “Problems of Economic Transition (გარდამავალი ეკონომიკის პრობლემები)” (აშშ); “Caucasus & Globalization (კავკასია და გლობალიზაცია)” (შვედეთი). 2010 წელს გახდა ამ ჟურნალის მთავარი რედაქტორის მოადგილე; “Central Asia and The Caucasus (ცენტრალური აზია და კავკასია)” (შვედეთი); “Общество и экономика” (რუსეთი); “Caucasian Review of International Affairs (საერთაშორისო ურთიერთობათა კავკასიური რევიუ)” (გერმანია) იგი არის შემდეგი საერთაშორისო და უცხოური სამეცნიერო საზოგადოების წევრი: საერთაშორისო ატლანტიკური ეკონომიკური საზოგადოება (აშშ); სამეცო ეკონომიკური საზოგადოება (დიდი ბრიტანეთი); დასავლეთის საერთაშორისო ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ); დანახარჯები-გამოშვების საერთაშორისო ასოციაცია (ავსტრია); ამერიკის პოლიტიკურ და სოციალურ მეცნიერებათა აკადემია (აშშ); ამერიკის პოლიტიკურ მეცნიერებათა ასოციაცია (აშშ); შედარებით ეკონომიკურ კვლევათა ევროპული ასოციაცია (იტალია); ცენტრალური ევრაზიის შემსწავლელი საზოგადოება (აშშ); ამერიკის ეკონომიკური ასოციაცია (აშშ); ლუდვიგ ფონ მიზესის ინსტიტუტი (აშშ).

თუ პაატა გუგუშვილის ეკონომიკის ინსტიტუტის მიერ 2012 წელს გაწეული სამეცნიერო მუშაობის მოკლე ანგარიშგება

1. სულ გამოქვეყნებულ სამეცნიერო ნაშრომთა რაოდენობა – 138
2. სამეცნიერო ჟურნალებში გამოქვეყნებული შრომების რაოდენობა – 34
  - ა) საზღვარგარეთ – 12 (მათ შორის, იმფაქტ-ფაქტორის მქონე ჟურნალში – 3)
  - ბ) საქართველოში – 22
3. გამოქვეყნებული კრებულებისა და მონოგრაფიების, სახელმძღვანელოებისა და ბროშურების რაოდენობა – 12
  - ა) კრებული – 3
  - ბ) მონოგრაფია – 4, მათ შორის საზღვარგარეთ – 1
  - გ) ბროშურა – 4
  - დ) უმაღლესი სასწავლებლისათვის გამოცემული დამსმარე სახელმძღვანელოების რაოდენობა – 1
4. სამეცნიერო კვლევითი დაწესებულების მიერ გამოცემული სამეცნიერო ჟურნალების ან შრომათა კრებულის რაოდენობა – 9 (მათ შორის ჟურნალ “ეკონომისტის” – 6 ნომერი, საერთაშორისო კონფერენციის კრებული – 2, სამეცნიერო შრომების კრებული – 1)
5. სამეცნიერო კრებულებში, წიგნებში, კონფერენციების, სიმპოზიუმებისა და ა.შ. მასალების კრებულებში გამოქვეყნებული შრომების რაოდენობა – 92
  - ა) საზღვარგარეთ – 14
  - ბ) საქართველოში – 78
  - გ) საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენციებში გაკეთებული მოხსენებათა რაოდენობა – 60 (საქართველოში – 40; საზღვარგარეთ – 20)

6. საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული ოკადემიის აკადემიური საბჭოს მიერ მოსმენილი სამეცნიერო-კვლევითი დაწესებულებების თანამშრომელთა სამეცნიერო მოხსენებების რაოდენობა – 1
7. ინსტიტუტის ორგანიზებით ჩატარებული საერთაშორისო კონფერენციის რაოდენობა – 1
8. საგაზეთო სტატია და ინტერვიუების რაოდენობა – 70
9. საერთაშორისო გრანტებში მონაწილეობა – 4
10. სახელმწიფო სამეცნიერო გრანტების მოსაპოვებლად წარდგენილი პროექტების რაოდენობა – 4
11. სამეცნიერო საბჭოზე მოსმენილი მოხსენებების რაოდენობა – 4
12. ინსტიტუტთან არსებული სადისკუსიო დარბაზის სხდომებზე განხილულ პრობლემათა რაოდენობა – 5
13. ინსტიტუტის გამომცემლობის მიერ გამოცემული წიგნების რაოდენობა – 7
14. საენციკლოპედიო სტატიების რაოდენობა – 1000-ზე მეტი

ინსტიტუტის დირექტორი
ემდ, პროფ.

რ. აბესაძე